

Lektionsutveckling

Bakgrund

I Japan finns sedan länge en form av kompetensutveckling – Lesson study – som innebär att lärarna samlas i mindre grupper om t ex 4-6 personer och väljer ut en lektion som de vill vidareutveckla. De planerar i detalj gemensamt genom att läsa litteratur och artiklar kring det valda undervisningsmomentet. I planeringsfasen ingår att sätta in lektionen i sitt sammanhang, att beskriva vad man vill att eleverna ska lära sig, att fundera över elevers tänkbara reaktioner och svar och hur dessa kan bemötas. En av lärarna genomför lektionen med sina elever och övriga lärare deltar i klassrummet för att observera och dokumentera elevernas arbete och lärande. Det är inte läraren som utvärderas utan det är den gemensamt planerade lektionen som observeras och dokumenteras. Efter lektionen samlas lärarna och reflekterar över vad som hänt under lektionen. Efter revidering genomförs den i en annan klass och med en annan lärare från gruppen. Reflektion och revidering upprepas efter lektion två. Därefter kan alla skolans lärare eventuellt bjudas in och många Lesson study-grupper dokumenterar sitt genomarbetade lektionsförslag som sedan sprids och kan ibland köpas i den lokala bokhandeln. Under ett år kan en grupp utveckla 1-3 lektioner. I USA pågår arbete med att utveckla Lesson study som en naturlig och kontinuerlig del av lärarnas yrkesverksamhet.

Länk till Lesson study <http://www.tc.columbia.edu/lessonstudy/>

Syfte

Syftet med denna form av kompetensutveckling är att lärare ska få möjlighet att

- utgå från sin vardagliga verksamhet och konkret vidareutveckla samt förfina sin egen undervisning genom ett ökat kunnande i matematikdidaktik,
- utveckla sin förståelse för relationen mellan undervisning och elevernas lärande av centrala begrepp och idéer i matematik.

Mål

Tillsammans med lärare utveckla en modell för kompetensutveckling – som en naturlig del i lärarnas yrkesverksamhet – anpassad efter behov och förhållanden i svenska skolor.

Målgrupp

Två grupper om 4-6 lärare som arbetar med matematik i samma (eller närliggande) skolår i intervallet 1-6 .

Tidsomfattning

- Lärarna är schemafria 2,5 klocktimmar/vecka under läsåret.

Den ena gruppen träffas t ex kl 9.30 – 12.00 och den andra gruppen kl 13.30 – 16.00

- Ev handledarutbildning

De lärare som deltagit i projektet erbjuds en handledarutbildning (prel 5-10 dagar) för att sedan själv leda grupper i lektionsutveckling.

Uppläggnig

- Introduktion
 - Val av ämnesinnehåll
- Kartläggning
 - Barnens/elevernas kunnande inom det valda ämnesområdet kartläggs genom observation, intervjuer och/eller elevtexter.
- Sammanställning och analys
 - Målet för lektionsutvecklingen bestäms.
- Ämnesstudier kopplat till workshop
 - Lärare får möjlighet att själv arbeta med olika aktiviteter som kan användas i undervisningen.
- Gemensam planering av lektionen
 - Gruppdeltagarna planerar lektionen tillsammans. Fokus ligger på elevernas lärande. Lektionsplanering skrivs där t ex även elevernas förväntade svar och lärarnas förslag på svar antecknas. Inläsning av litteratur med anknytning till ämnesområdet.
- Lektion nr 1 genomförs. Reflektion
 - En av gruppens lärare genomför lektionen och de övriga i gruppen deltar som observatörer i klassrummet. Efteråt samlas lärarna och går bl a igenom hur lektionen förlöpt och vilka konkreta tecken som finns på elevernas lärande.

- Lektionen revideras
Lärarna utvecklar och förfinar lektionen utifrån de reflektioner som gjordes efter första tillfället.
- Lektion nr 2 genomförs. Reflektion.
- Lektionen revideras.
- Lektionsförslaget skrivs ned.
Den utprovade och slutgiltiga lektionsuppläggningsen kan sedan spridas till övriga lärare inom skolan/skolområdet för att underlätta deras planering av samma moment.
- Utvärdering
Utvärderingen ligger sedan till grund för nästa serie av lektionsutveckling.

NCM medverkar vid tolv tillfällen under läsåret. Vid övriga tillfällen arbetar lärargrupperna på egen hand. NCM och lärargrupperna håller kontinuerlig kontakt mellan träffarna. Lärarna dokumenterar sitt eget lärande under kompetensutvecklingen. Det är av avgörande betydelse att de lärare som deltar har ett eget intresse av denna variant av kompetensutveckling.

Utvärdering

NCM utvärderar efter i samband med att kompetensutvecklingen avslutas.

Litteratur

Bestäms utifrån lärarnas val av ämnesinnehåll.

Projektorganisation/Ansvarsfördelning:

NCM

- ansvarar för uppläggning, genomförande och utvärdering av kompetensutvecklingen.

Beställaren

- ansvarar för spridning av information till berörda parter, kopiering, lokaler, fika m m.

Skolledare

- stödjer projektet aktivt,
- ansvarar för att varje deltagande lärare blir undervisningsfri 2,5 klocktimmar/vecka under läsåret (enligt tidigare beskrivning).

NCM:s åtagande

Planering, framtagning av materiel, genomförande, utvärdering, kursledning, handledning och litteratur.